

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Plaça Mercat, 21.

SUCURSAL D' ADMINISTRACIÓ A BARCELONA:
Llibrerias de la Marina, Argenteria,
61, de Verdaguer, Rambla del mitx 5, de
Palahi, Ponent 18, y Arolas 5, entressol.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

San Martí. 4 rs. al mes.
Fora. 12 » trimestre.
Anuncis y comunicats a preus conven-
cionals.

PAGOS A LA BESTRETA.

LOS ORIGINALS NO 'S TORNAN

Calendari de la setmana:

Diumenge.—Los Sants Innocents mrs.

Dilluns.—S. Tomás Centuariense b. y mr.

Dimars.—La Traslació de Sant Jaume apóstol y Sta. Anisia mr.

Dimecres.—S. Silvestre papa y cf. Sta. Coloma vg. y mr.

Dijous.—La Circumcissió del Senyor, S. Concordi mr. y S. Fulgenci Ruspense

Divendres.—S. Espiridí y S. Isidoro bisbes y mrs., y S. Macari abat.

Dissapte.—S. Antero papa y S. Daniel mrs. y Sta. Genoveva vg.

Diumenge.—S. Tito b. cf. y Sta. Dafrosa mr.

ESPECTACLES PÚBLICHS

BARCELONA

TEATRO PRINCIPAL.—Tarde y nit, **La Redoma encantada**.

GRAN TEATRE DEL LICEO.—Avuy diumenge —Funció d' ópera per la tarde, **Africana**.—Per la nit **La Favorita**.—Se despatxa en Contaduria.

TEATRE ROMEA.—Avuy diumenge, tarde, **Los dos sargentos franceses y Cura de moro**.—Nit, **Lo timbal del Bruch y L' infanticidi**.

TEATRO DE NOVETATS.—Avuy diumenge.—Tarde **Los amantes de Teruel** y nit, lo drama **Las dos madres**

BON RETIRO.—Avuy diumenge.—**El profeta**.

TEATRE DEL TIVOLI.—Avuy diumenge.—Tarde.—Entrada 12 quartos.—Lo drama, **La pasionaria y La gossa faldera**, y per la nit, **La Ducha y Tres y la Maria sola**.

TEATRO RIBAS.—Avuy diumenge.—**Doña Juanita**.

CIRCO ECUESTRE BARCELONÉS.—Avuy diumenge.—Tarde y nit.—Lo nou espectacle mímich-militar en 4 quadros titolat **Glorias espanyolas y 'ls héroes catalans**.

SALÓ DE LA PALMERA.—Carrer de Bilbao y plassa de Junqueras.—Avuy, ball á las 3 de la tarde.

INDUSTRIA CATALANA

FOLCH, ALBIÑANA Y COMPANYIA.

VI.

Avuy aném á ocuparnos d' una de las parts mes importants de la fabricació dels senyors Folch; es aquesta la dels residuos de la destilació industrial, los quals reportan á la ganadería, aquest importantíssim ram de la riquesa pública, utilitat grandíssima, puig que constituheix un excelent auxiliar per l' aliment del bestiar.

Lo liquit sortit del aparato de destilació, que conté acceptuant la fécula, las mateixas sustancias del blatdemoro, van á uns gran depósitos subterráneos y d' allí s' expedeixen com aliment pera 'l bestiar als molts ganaders que durant tot lo día acudeixen en busca del tal aliment.

Molt y molt tingueren de treballar los senyors Folch, Albiñana y Companyia, pera lograr que fos degudament coneguda la importancia de los residuos en nostre pais per essencia rutinari, y comensaren en donar exemple mantenint no mes que de residuos una bona porció de tocinos en un lloch junt á la mateixa fábrica, donant, com tenian la seguretat, admirables resultats. Més estengueren la proba y no mantingueren sols tocinos, sino bens', vacas y bous obtenint idéntichs resultats.

Al fi, després de molt y molt treballar han pogut lograr los senyors Folch, Albiñana y Companyia que per los ganaders fos degudament coneguda la importancia dels residuos de sa fàbrica, y per aixó vejem lo continuo acarreu emportantse diariament 1,600 hectòlitres de residuos líquits que 's venen al preu d' una pessesta per hectòlitre.

A més ha sigut aixecat un edifici que reuneix inmillorables condicions pera corral de bous, ahont n' hi caben 300, los quals, junt ab alguns mes d' altra quadra y altres tants locinos, son mantinguts y engreixats per los residuos á més dels 1,600 hectòlitres que diariament se venen.

Considerant també la cuestió baix lo punt de vista agrícola dirém que los residuos líquits tenen la composició següent:

Materia asoada.	1'540
Id. grassa.	0'630
Glucosa.	1'110
Materia extractiva.	2'340
Celucosa.	2'220
Material mineral.	0'310
Aygua.	94'400

102'550 pes de hectòlitre,

forma en rahó del *ázoe* y *fosfatos* que conté un aliment nutritiu pera lo bestiar.

Aixis ho entenen los ganaders alemans que fan consumir al mateix las grans cantitats de residuos d' aquesta industria tan protegida en son pais, debent tenir en compte que com la primera materia empleada allí es la patata, aquestos no son tan bons com los del blatdemoro.

Ab los residuos que s' obtenen diariament en la fàbrica que 'ns ocupa, poden alimentarse 1,600 bous á rahó d' un hectòlitre per cap, y ab los fems produhits per aquest bestiar en un any, poden abonarse 1,800 hectàreas de terreno.

Los bous alimentats per los residuos de que parlem, engreixen un kilo per dia próximament.

Basta visitar las dependencias que acavem de citar per convençens de la exactitut de nostras acertacions.

Ja poden donchs veure nostres lectors la innegable importancia de la fàbrica dels senyors Folch, Albiñana y Companyia y si es ho no una de las principals de las que conta Sant Marí.

Avuy sols s' usa l' ordi y blatdemoro, podentse usar en pocas modificacions que s' introduhisen moltes y moltíssimas materias que seria de may acabar; basta dir que desde 'l most del rahim que enmalalteix al saller del pagés, fins als fems dels carrers y plassas, hi ha uns sens número de primeras materias que podrian servir pera la fabricació d' esperits.

Aquesta es donchs en si la fàbrica que 'ns ocupa. Los senyors Folch, Albiñana y Companyia, poden donarse per ditjosos de haver sigut los primers en introduhir en Espanya la industria d' esperits en gran escala y en competencia ab las de Alemania, que 's ahont aquesta industria està mes desenrotllada. Segons nostre clima y comers no podian de menos que trovar verdadera recompensa per sos esforços, y si bé 'l primer moment, com en tots los casos, los senyors Folch, y Albiñana tinguéren de sostenir empenyadas contrarietats, no es pas avuy, puig sos depòsits d' esperits fa temps no han sigut plens per las demandas que reben cada dia, y respecte 'ls residuos no fan pas encara los que continuament los ganaders los hi van á buscar.

La aceptació general de son género es lo que mes pot alagar als dits senyors; es lo verdader y millor premi que poden obtenir per sas titánicas lluytas, primerament ab lo Govern, després ab la rutina del comers.

Rebin los senyors Folch, Albiñana y Companyia nostra coral enhorabona.

Han conseguit deixar plantada á Espanya y dintre Catalunya una industria fins avuy desconeguda que importa en nostre país per mes de 30 millions de pessetas.

Los senyors Folch, Albiñana y Companyia son dignes de tota consideració, y per aixó los hi desitjem tota mena de prosperitats, y ab nosaltres deuen desitjarlos hi tots los espanyols, tots los catalans, en general, y en particular deu també ferho lo Govern de la nació protegint la industria d' esperits, com la protegeixan altras Governos millor enterats de sas propias conveniencias.

Sols nos resta donar als senyors Folch, Albiñana y Companyia moltíssimas de gracias per havernos facilitat quant ha sigut necessari pera ocuparnos de sa arrogant fàbrica, y forem á la seva disposició las planas de nostre modest setmanari, com ho està pera tots los industrials, sempre que 's tracti de la defensa dels interessos morals y materials del país.

CARTAS AL SENYOR ALCALDE

II.

Sr. D. Salvador Buxó:

Avuy tinch de parlarli d' un assumpto que crida la atenció á Sant Martí: se tracta de la administració de plassas y mercats.

Ja sé jo, com ho sap tothom que 'l senyor Alcalde no pot intervenir en certs detalls per sas moltes atencions, que per aixó son las comissions, pero es hora ja de que en tots los rams hi hagi una estricta vigilancia á fi de que 'ls contribuyents no 's irobin á mercés d' algun senyor gelósde son cárrech y disposat á perjudicarlos únicament perque li sembla que 's farà popular, ó perque vol accontentar als quants vots que li serviren pera entrar á la Casa gran. Además, hi ha qui diu que vosté es massa condescendent ab alguns regidors, á fi de no crearse enemistats dintre del consistori, sacrificant-se aixis en cosas que semblan mes petites pera lograr tenir una majoria favorable en los assumptos de interés mes general.

¿Fora cap estranyesa que á dintre del Consistori s' hi hagués ficat qui, atent sols al seu lucro ó al seu interés personal, volgués aprofitar la ocasió pera demanar quantitats á aquest ó aquell gremi, amenassant als que 'l component que de no compláurel los hauria de perjudicar de mala manera? Lo cas no sería nou, y per mes que dolgui, s' ha de confessar que de gent n' hi ha de tota mena; per aixó tots los pobles solen refiarse molt del Alcalde, que com á vigilant de tots los rams de la administració local, no ha de deixar que la malicia alsi 'l cap, corretgint tot abús, y castigant tota injusticia, caygui qui caygui y gemegui qui li loqui.

¿Estranyará ningú que á Sant Martí passi de tant en tant algun fet que diu molt poch en favor de la bona administració, sense que 'n sápigam res l' Alcalde ni la mateixa comissió respectiva, per sobra de descuyt ó per bé massa condescendencia? Donchs no; ningú ho estranya, pero tothom te 'ls ulls fixos en vosté pera que hi posi 'l degut correctiu, com li pertoca pel cárrech que ocupa.

Quant un Alcalde fá lo que se 'n sol dir una *alcaldada*, lo poble que n' es víctima s' irrita ab rahó, pero quan la barrabassada be de un regidor, es mes irritant: cap y á la fi l' Alcalde es lo primer dels consellers municipals y lo qui representa al municipi, y la injusti-

cia comesa per un regidor irrita y predisposa al poble contra 'l qui la comet y contra 'l qui la permet ó consent.

Y ara ja compendrà perque avuy lo molesto: se tracta d' una queixa d' un respectable número d' industrials d' aquesta poblactó, que com me saben ab correspondencia directa ab vosté, han vingut á exposármela. desitjosos de que vosté la prenga en consideració.

En temps de son antecessor, l' ilustrat ex-alcalde senyor Coral, se disposá ab molta justesa que tots los carnicers de Sant Martí tinguessen uns rótuls ab los preus y classes de carn que posavan á la venda, rótuls que l' Alcaldia 'ls facilitá al preu de deu rals cada un. No fá pas gayre temps d' aixó, perque encara 'ls rótuls se trobavan en bon estat; pero li deu haber convingut á algú donar feyna á qui no 'n te gayre, y pretextant que alguns carnicers novament establerts no tenian lo consabut rótul, s' ha exigit que tant los que ja 'n tenian com los que no 'n tenian se presentessin á la Alcaldia, los primers pera pagar altres deu rals de repintar lo que ja estava bé, y 'ls segons pera pagar catorze rals de lo que abans ne costava deu, únicament que á 10 rals eran los rótuls nous y avuy á 14 son vells.

Se dirá que aixó es una petita cosa, que deu rals ó catorze, no son res pera un industrial, pero á aixó se ha de contestar que moltes gotas fan un ciri; y que 'l gremi ja té donadas moltes gotas, mercés á diferentas disposicions contrarias del tot á sos interessos, y sospitan ab rahó los cent y pico de contribuyents perjudicats que no sian victimas d' alguna mesquina revenja, que per altra part no aprofita pera res á la població, ja que los mil y pico de rals dels rótuls, de segur que no han anat á enriquir l' erari municipal.

Si es revenja ó no es revenja, qui podria dirho es vosté mateix, que no hauria de tolerar capritxos en sos companys de consistori, segur de que si ab sa rectitut pert la majoria dintre del Ajuntament (que no la perdrá) guanyará las voluntats de tot lo poble, tip y cuyt de tantas arbitrarietats, que té ja una llarga llista d' agravis, y que espera sols un motiu pera tributar un expontani elogi y un general aplaudiment á qui se 'n fassi digne.

L' abús que avuy li denuncio es molt més important de lo que á primera vista sembla, perque ben examinat lo fondo d' aquesta qüestió s' hi veu la més repugnant de las vexacions: també sota d' una superficie d' aygua aparentment neta s' hi troba 'l llot y 'l fanch més asquerós. La arbitrarietat es sempre iujusta, pero la injusticia que va disfressada de legalitat es més irritant.

¡Llástima que aquesta carta s' hagi fet tant llarga! Li prometo en un' altra contarli un fet rigurosament històric que ha de durli a la memoria tristes recordansas, tal vegada un xich olvidadas per vosté, pero que encara sagnejan com si fossen llaga viva, suplicantli, en nom de Sant Martí, en nom de la justícia y de la bona administració que tinga en compte aquestas queixas, porque son tants y tants los desenganys que dels homes vá rebent nostre poble, que fixos sos ulls en vosté, diu ja com lo Rector de Valfogona

¡Que no esfulli un' altra rosa
del meu ramell d' ilusions!

Son S. S. y a.

ANDALÚS DEL CLOT.

LA COLUMNA METEREOLÓGICA DEL PARCH

En la secció de novas de l' últim número ja 'ns ocupavam d' ella en motiu de la poch acertada disposició, sia de qui, sia, d' indicar lo ponent, ó lo mateix Oeste, ab una doble V.

Pel bon nom de Barcelona en general y de sos marinos en particular, no podem de menos que cridar la atenció á qui corresponga á fi y efecte de que siga cambiat aquell signo fictici per lo verdader y natural.

No hi há ningú que no sápig a lo molt y molt que son las brúixulas antigas, y qual antiguitat es avuy justificada, y respectada per aquest esperit trasformador que per tot domina; vegis en prova de lo que dihem que tenint l' ángul recte 90°, no 's divideix aquest en la brúixula de deu en deu parts com segons lo segle sembla que deuria, sino en dos, quatre, vuyt y setze.

Fem historia.

La brúixula era coneguda pels xinos 1000 anys antes de la era cristiana, tal com ho era en lo Mediterrá en lo segle XII antes que Frario Gioja la modifiqués.

Ramon Llull en son *Fenix de las maravillas del orbe* diu que Gioja antes de modificar la montura de la brúixula ja las usavan los catalans y mallorquins, quals paissos en lo segle XIII y XIV posseían los homes més eminents en la ciencia Náutica, donant professors á Portugal y á altres nacions. Un catalá, Jaume Ferrer, en lo segle XIV construí un Atlas custodiat avuy en la Biblioteca Nacional de Paris.

No hi há més que regirar los fulls de nostra gloriosa historia per veure la preponderancia de la esquadra aragonesa en lo Mediterrá durant lo segle xiii y últims del xii; en aquells temps que, *ni un peix se veyá dintre la mar inmensa sens dur al llom grabada las barras d' Aragó*; temps, 1285, en que Roger de Lluria, al servey de Pere III d' Aragó obtingué sa primera victoria ab sa esquadra composta de 18 naus contra la de Fransa composta de 20.

Aquestos petits apunts, coneguts de tothom, clar nos ensenyan la importancia de nostra marina, importancia que ressaltá més encara si la comparém ab la contemporánea marina d' altres païssos, los més adelantats d' allavors.

Afegim ara, que 'n 1239 un pilot mallorquí construí una carta que més tart obtingué per 130 ducats Américo Vespucio, y recordém en los segles xiii y xiv los molts viatjes que feren Catalans y Mallorquins á la costa occidental del Africa.

Ara bé: essent en aquells temps tan important la marina Catalana, deu precisament deduirse lo perfeccionament que devia rebre la brúixula per part dels catalans, y com aquestos dominavan en lo Mediterrá, s' explica que avuy la majoria, sino todas las nacions que senten ajaures en sas platxas las onas mediterráneas, hagin donat nom als quatre punts cardinals segons los noms tant escayguts que 'ls hi donaren los marinos de la Corona d' Aragó, com son: *tramontana, mitjorn, llevant y ponent*.

Sempre, donchs, han sigut aquestos los noms dels quatre vents en nostre idioma y després ab lo domini de castella y per lo tant ab llengua castellana *norte, sud, este, oeste* ó N. S. E. O.

Donate com estem avuy en que, todas las inscripcions oficials en que sigan dintre Catalunya se fan en castellá, encare que sigan moltes vegadas incomprensibles per los á qui estant destinadas, per aixó trobem hé que 'n la columna metereològica que 'ns ocupa se indiquin los quatre vents ab las inicials N. S. E. O. ja que no ab los noms de *tramontana, mitjorn, llevant, ponent*; per de cap manera ab la W. en lloch de O. al indicar lo *ponent (oeste)*, puig que per nosaltres no indica res.

Sápigan nostres lectors que la W. es si en inglés la lletra que indica O. pero en espanyol no 's fa us d' ella ni en los compassos, en cap obra de text, en cap plano... absolutament en lloch.

¿Cóm han de saber fins las personas del ofici, y molt ménos las que no ho son, lo verdader significat d' aquella lletra?

No podem menos que considerar aquesta innovació filla d' una rahó mal fundada y per aixó esperem que son propi autor se servirà esmenarho quant antes, donant aixís á entendre que ha conegut son erro y l' ha esmenat sens que sa reputació en valgués de menos.

La innovació que avuy nos ocupa fa l' efecte del *menú* ab lo qual s' anuncian los plats que se servirán en un banquet; sembla que solsament los que saben francés poden saber lo que menjarán. En cara aixó te 'l seu significat per esser francesos los plats que se serveixan, per qual regla ab la columna metereològica anem al rebés.

SECCIÓ COMERCIAL

Barcelona 27 de Desembre de 1884. — Segueixen los mateixos preus haventse efectuat pocas transaccions.

ANUNCIS

Grans magatzems de

PERFECCIONADAS DE

DE LA ACREDITADA

Máquinas para cosir

TOTS LOS SISTEMAS

FABRICA ALEMANA

JOS. WERTHEIM

Frankfort s/Main.

Las Máquinas *Wertheim* son las preferidas per las familias, modistas, sastres, sabaters, gorristas, sombrerers, cutillaires, etc., etc., per ser las Máquinas *Wertheim* las mes sólidas, lleugeras, elegants, baratas y en especial las mes perfeccionadas.

Ventas al contat y á plassos de 10 rals semanals.

JOS. WERTHEIM.—18, bis-Avinyó-18, bis.—Barcelona.

LA PROVEHIDORA

Plassa Mercat, 21.—Clot.

ANY NOU Y REYS

Gran assortit de dolços, turrons, neulas, vins y licors; capsas pera dolços, turrons, etc., de diferents tamanyos y gustos, com son en sospresas-capritxos: *Rateras, Naps, Micos, Trumfas, Paquets de puros, Pastillas, etc.*

Tot á preus de fàbrica.—Plassa Mercat, 21.

MAGATZEM DE MÚSICA

DE

RAFEL GUARDIA

Rambla de Sant Joseph, prop de la Virreyua.—Barcelona.

Comissió y exportació.

Gran assortit en tota mena d' obras musicals, espanyolas y extranjerias.—Especialitat en música religiosa. Accessoris pera piano.—Abono especial pera lectura de música.

Correspondencia directa ab tots los editors d' Espanya y demés nacions.

SECCIÓ OFICIAL

Ajuntament Constitucional de Sant Marti de Provencals.—Don Joseph Bohigas Castells ha elevat una instancia en aquest Ajuntament sollicitant permís pera instalar una caldera de vapor de setze cavalls de forsa á la fàbrica de tenyits que posseeix en los camps anomenats de *Burrull* junt al carrer de Sant Joan de Malta de aquesta localitat.

Lo que 's fá públich al objecte de que 'ls vehins y propietaris immediats al lloch ahont se pretent instalar la referida caldera, pogan presentar las reclamacions que estimin oportunas durant los quinze dias següents al de la publicació del present anunci, á qual fi estarà l' expedient de manifest en eixa Secretaria municipal.

Sant Martí de Provencals 19 de Desembre de 1884.—L' Alcalde Constitucional President, *Salvador Buxó*.—P. A. D. A.—Lo Secretari, *Albert Royatti*.

Ajuntament constitucional de Sant Marti de Provencals.—Los Senyors

Sadurní, Martori y C.^a, han elevat una instancia en aquest Cabildo municipal sollicitant permís pera instalar un generador de vapor de la forsa de quatre cavalls en lo taller de màquines situat en lo carrer carretera de Mataró, n.º 143, d' aquest poble.

Lo que 's fá públich al objecte de que 'ls vehins y propietaris immediats al lloch ahont se pretent instalar lo referit generador pogan presentar las reclamacions que estimin oportunas durant los quinze dias següents al de la publicació del present anunci, á qual fi estarà l' expedient de manifest en eixa Secretaria municipal.

Sant Martí de Provensals 19 de Desembre de 1884.—Lo Alcalde Constitucional President, *Salvador Buxó*.—P. A. D. A.—Lo Secretari, *Albert Rovatti*.

Ajuntament Constitucional de Sant Martí de Provensals.—D Joaquim Costa, ha presentat una instancia en aquest Cos municipal sollicitant permís pera instalar una màquina de gas, sistema Escuder; de un cavall de forsa en lo magatzém de vins situat en lo carrer de Castillejos, número 9, d' aquesta localitat.

Lo que 's fá públich al objecte de que 'ls vehins y propietaris immediats al lloch ahont se pretent instalar la referida màquina, poden presentar las reclamacions que estimin oportunas durant los quinze dias següents al de la publicació del present anunci, á qual fi estarà l' expedient de manifest en eixa Secretaria municipal.

Sant Martí de Provensals 19 de Desembre de 1884.—L' Alcalde Constitucional President, *Salvador Buxó*.—P. A. D. A.—Lo Secretari, *Albert Rovatti*.

Ajuntament Constitucional de Sant Martí de Provensals.—D. Ramon Romeu ha elevat una instancia á eixa Corporació municipal sollicitant permís pera instalar do calderas de vapor de vint cavalls de forsa cada una, en la fàbrica de pensá que posseheix entre 'ls carrers de Mallorca y Dos de Maig d' aquesta població.

Lo que 's fá públich al objecte de que 'ls vehins y propietaris immediats al lloch ahont se pretent instalar las referidas calderas pogan presentar las reclamacions que estimin oportunas durant los quinze dias següents al de la publicació del present anunci, á qual fi estarà l' expedient de manifest en eixa Secretaria municipal.

Sant Martí de Provensals 19 de Desembre de 1884.—L' Alcalde Constitucional President, *Salvador Buxó*.—P. A. D. A.—Lo Secretari, *Albert Rovatti*.

Administració de Correus de Sant Martí de Provensals.—Nota de las cartas que per ignorarse 'l domicili de sos interessats s' han continuat en las llistas d' aquesta Administració desde 'l 19 al 27 del actual.

Agustí Andreu.—Rormana Bizcaya.—Ignasi Arias.—Esperansa Soler.—Pere Rossa.—Anton Llorich.—Joan Vidal.—Wilhm Imhoff.—Rafel Coch.—Teresa Cañarde.—Jaume Boch.—Joan Juncá.—Joseph Comalada.—Miquel Estabanell.—Pere Ferrán.—Jaume Giral.—Ramon Martorell.—Joseph Gabarró.—Manel Ribas.—Dolors Mort.—Jeroni Ferreras.—Assunció Martinez.—Pautenciana Ricart.—Pere Codina.—Domingo Mayoral.—Isidro Folch.—Anton Piquer.—Sebastiá Milá.—Jaume Mulet.—Anton Esquius.—Joseph Viltro.—Climent Parés.—Manuel Montaner.—Llorens Olrya.—Eysseri Claude.

Sant Martí de Provensals, 27 de Desembre de 1884.—L' Administrador, *Sebastiá Llorens*.

NOVAS

—La Junta directiva del «Centre Catalanista Provensalench» en sessió que celebrá l' últim dilluns acordá, en vista de las molt justas y atinadas indicacions que publicá l' últim número de nostre estimat colega *La Antigua Union*, respecte la repartició de premis, del pròxim passat Certámen,

celebrar una sessió solemne ahont fossen llegits tots los treballs premiats, inclús la prosa, pera la qual, y al objecte de donar un verdader impuls al acte se nombrà una comissió pera portar á terme los treballs necessaris.

Celebrariam que tingués un bon éxit tan lloable pensament, bon éxit que no dubtem obtindrà com tots los actes que organisa tan digne associació.

—En Rostow, en l'alt Don, contractà una senyora á una dona per dida de son fill de tres anys. Al principi, la dona se conduhía molt bé; pero á las pocas setmanas se retirá. Lo noy, comensá á sufrir espasmes y morí als pochos días. Al veurer lo cadavre una amiga de la mare del noy mort, preguntá per las senyas de la dida, y al sentir las diu: eixa es la mateixa que envenená á una secta qual máxima es, que tota dona está en lo deber de salvar de tots los perills y desgracias de la vida á tants noys com puga, y enviarlos á gosar de las delicias y bendiciones del cel, antes que 'l mon haja contaminat sas ánimas.

—Segons acort, lo diumenge dia 4 del pròxim Janer tindrà lloch en una de las dependencias de nostras Casas Consistorials la sessió general que anyalment celebra lo «Centre Catalanista Provensalench» pera nomenament de nova Junta y lectura dels estats de comptes de tot l'any.

Recomaném la assistencia y desitjém molt bon acort en la elecció dels individuos que deguin regir pera l'any 1885 los interessos d'aquella Societat; aixís esperém que será pera que, si circunstancias especiales no 'ls ho enreda, puga demostrar la nova Junta més activitat que la anterior á causa sens dupte dels últims aconeximents sanitaris.

—Segons llegim en alguns periódichs de províncias, l'Ajuntament de Valencia tracta d'imposar una contribució pera 'ls rótuls de las botigas y una altra pera 'ls toldos de las mateixas. Valencia en pes s'oposa á aquesta disposició de sos administradors y resulta que la cosa va de sério.

Trasladém la noticia á nostra benemérita Corporació municipal per lo que podria convenirli. Tots son medis.

—Segons correspondencia de Girona, sembla també que en la immortal ciutat s'estira l'orella del ase.

—No podent assistir personalment al acte de la inauguració del nou restaurant «Gran Continental» encara que degudament invitats, copiém lo que de dita inauguració 'n diu un de nostres colegas del dijous passat:

«La inauguracion oficial del gran café-restaurant de este nombre, sito en la Rambla de Canaletas, esquina á la calle de Fontanella y que hoy debe abrirse al público, tuvo lugar ayer y fué verdaderamente espléndida.

Asistieron á ella los representantes de la prensa, juntamente con distinguidas personas de esta capital, que quedaron agradablemente sorprendidas de la magnificencia y suntuosidad del nuevo establecimiento, de cuya inauguracion guardaremos indudablemente un grato recuerdo.

No nos estenderemos en prodigar justos elogios al nuevo café-restaurant, cuya esplendidez y magníficos servicios apreciará indudablemente el público de una manera debida.

Bastará decir que la dirección artística de tan vasto establecimiento y sus dependencias ha corrido á cargo del acreditado artista don Mariano Carreras, y que los artífices que le han secundado son los siguientes:

Maestro de obras, don Domingo Balet; lampista, don Juan Ferré é hijo; adornista en yeso, don Juan Coll; carpintería y escultura, don Francisco Rosell, ebanistería y tapicería, don J. Reig é hijo; porcelana y cristal, don Ramon Florensa; espejería, don José Picó; grabado en cristales, don José Amigó; hierro forjado, don José Enrique Lagarriga; marmolistas, D. Jorge Marsili y don José Llibre; papeles pintados, de los Sres. Moragas y compañía; sillerías de Viena, de don Enrique Vigo; billares, de don Pedro Terradas; constructor de las cocinas, don Baudilio Cañameras; flores artificiales, D. Wenceslao Lazoli. Los centros, adornos de mesa, plata y servicios de restaurant y café, es de las casas Jacob y compañía, Suarez, Roca y compañía, de París; la dulcería de la casa Jacquin Frères, de París; los vinos de Champagne, espumosos y blancos, cognacs y licores son de las casas Lucien, Bellot, Marie, Binard, Bonet y otros; y los vinos españoles de Jerez, Málaga, Amontillado, Infanta, Tío Diego y demas de las casas Valldespino y Gonzalez Byars, de Jerez, y los comunes de mesa de las principales casas del reino.

La sección de cocina á cargo de Mr. Louis Dutru. Esto en cuanto al restaurant que ocupa el primer piso.

El café, instalado en los bajos del establecimiento, está adornado con exquisito buen gusto y esplendidez. Se han adquirido para él un magnífico piano de cola de la acreditada fábrica de Steinway que representa en esta capital el señor Navas, corriendo á cargo del inteligente pianista don Delphin Armengol.

Los espaciosos sótanos del edificio están destinados á la sección de billares, en número de 10, hallándose además instaladas en ellos 5 bodegas para Champagne, pipas de vinos, licores, café, azúcar y horno y laboratorio de repostería.

El establecimiento cuenta además con abundante surtido de aguas de Dos-Rius, Canaletas y Moncada; habiendo construido en los referidos sótanos un profundo pozo, cuyos trabajos de construcción han ascendido á más de 3.000 duros. Es una circunstancia digna de tenerse en cuenta la de que todos los trabajos han sido llevados á cabo en el corto período de dos meses y medio.

El Gran Continental es, pues, indudablemente, el mejor establecimiento de tal índole en Barcelona, al propio tiempo que uno de los más notables de Europa; y honra en extremo á sus dueños, los señores Net y Compañía, que no han reparado en sacrificio alguno en su construcción, y al propio tiempo á los distinguidos artífices que lo han llevado á cabo, á todos los cuales felicitamos sinceramente.»

—Lo dia de Nadal com estava anunciat, tingué lloch en lo Centre Industrial «El Fenicio» la repartició de 150 pans de tres lliuras y altres tantas lliuras d'arrós entre las personas necessitadas d'aquesta població, qual caritat ha anat á càrrech del Gremí de Panaders.

Era verdaderament imponent l'acte, i que tinguerem ocasió de presenciar y per lo tant palpablement veure la importancia que tenen las caritats. Llástima que no hi vejessim ni un agent de nostre municipi que fes posar una mica d'ordre entre aquells pobres vergonyants, los quals ells ab ells s'empenyian al anar en busca de la caritat, y com la major part eran vellets ó esgaerrats, se mailmetian trancantnos lo cor al presenciariho.

Lo Gremi de Panaders mereix nostra coral enhorabona per sos lloables sentiments.

—Avuy á la hora acostumada tindrà lloch en las Casas Consistorials lo sorteix dels joves que entran en quinta. Aquestos son enguany 220.

—Hem tingut ocasió d'estrenyer la mà de nostre bon amic don Domingo Pedrola, qui's trova en estat de convalecencia després d'una llarga y penosa enfermetat.

—Sembla que nostres convehins han rebut un mes que regular desengany no havent tocat per aquestas terras ni la sombra de las somniadas sorts grossas de la Rifa ó joch de Madrid.

Llástima que no servirà d'escarment per un altre any.

—Lo folletí corresponent al número pròxim serà la Portada y taula pera completar la primer volumen de la BIBLIOTECA DE L'ARCH DE SANT MARTÍ

—Degudaments invitats assistirem lo divendres dia 19 á la colocació dels retratos dels inmortals Prim y Recasens en la galeria de retratos de catalans ilustres en las Casas Consistorials de la vehina ciutat:

L'acte fou verdaderament solemne y digne dels noms á qui anava dedicat.

Lo capitá d'exèrcit senyor Bazan ab bona entonació llegí la curiosa biografia de Recasens essent saludada ab estrepitosos aplausos.

Lo senyor Coroleu, autor de la biografia del immortal general Prim, passá á ocupar lo siti destinat pera lectura y comensá sa tasca llegint del modo que ditsenyor sab ferho, fent ressaltar alguns datos fins avuy desconeguts, los quals foren rebuts ab verdader entussiasme per la lluida y numerosa concurrencia que omplia l'històrich Saló de Cent.

Aquestos actes son dels que honran més als pobles que 'ls celebren.

—Segueixen descobertas las cunetas de la via del ferro-carril, ab perill dels transeunts. Avuy envihem la queixa. no al senyor Alcalde, que no ignorem que cap jurisdicció té en aquells terrenos, sino á la empresa del dit ferro-carril, porque procuri fer col·locar las ditas cunetas quan mes aviat millor.

L'esperit de la nova publicada en nostre darrer número era indicar al Alcalde Sr. Buxó, que éll, com á primera autoritat, s'interessés ab la empresa á fi de que aquesta arreglés lo indicat en bé dels transeunts y de la població.

—Lo senyor Rector de la nova Iglesia parroquial, ha fet circular entre sos feligresos unas papeletas d'invitació pera concórrer á la professó que á dos quarts de duas d'aquesta tarde sortirà de la Iglesia pera rebre al senyor Bisbe en sa visita pastoral. Segons tenim entés y per los prepa-

ratius vistos, será molt lluhida la professó. En ella hi anirán los ganfannons y las banderas de las administracions, los col·legis de noys y noyas en caràcter particular, de tota la parroquia, entre élls lo de don Bertomeu Sala, ab pendó y música; las fillas de María y Associacions relligiosas de senyoras; la societat de Sant Lluís Gonzaga ab pendons y música; las congregacions y confrarias ab sos pendons; los particulars que vulgan agregarshi, á qual objecte se 'ls facilitarà blandó; los administradors y obrers ab pendó y música; la creu de la parroquia y una numerosa escolania; terminant l'acompanyament sota tállem del senyor Bisbe per uns trenta sacerdots presidits per nostre apreciat Rector acompanyat de quatre senyors Canonges. Un piquet de municipals y civils fent guardia d'honor tancarà la professó.

Com se veu, es purament particular, no prenenhi part l'Ajuntament per considerarla continuació de la visita dintre del poble. No obstant, promet esser molt lluhida, puig que hi assistirán quatre banderas, dotze pendons y tres músicas. Los vehins per sa part tractan de posar domassos en sos balcons per correspondrer y animar tant lluhida festa.

—Tornem á repetirho. Algun dia succehirá una terrible desgracia en lo pas á nivell del carril del Nort en la carretera de Sant Andreu. Moltes son las vegadas que observem que al passar los trens se deixa oberta la tanca de ferro construhida per la incomunicació de la vía ab los carruatjes. Y aixó, cabalment succeheix de nit quan no pot sentirse ni veures sino de molt aprop las senyas del vigilant. Un dia d'aquesta setmana fins al passar lo tranvía estaban obertas las portas mentres creuhava ab bastanta velocitat una máquina.

¿Es per descuyt del guarda de la vía?

—Debem cridar la atenció de nostres lectors sobre 'l fet de la circulació de bitllets falsos del Banch d'España, de 50 pessetas, que portan la marca de *Sucursal de Valencia*, ab lo retrato de *R. Esteve* y emissió del primer de Juliol de 1874. Las senyals de falsedat d'aquestos bitllets son evidents, pero donada la confiansa del públich, no serán poch los que no hi parin esment.

—Hem revut lo número 221 de la utilíssima *Revista Popular de Concejimientos Utiles*, única de son género en Espanya, y que 's cada vegada més interessant, com pot veures per son important sumari.

—Ha sigut secuestrat lo número de nostre colega *El Nuevo Intrínquis* Sentim de veras lo contratemps del citat periódich.

—S'ha publicat lo número 6 de *Lo Renaizement*, butlletí mensual del «Centre Catalanista d'Igualada», qual número segueix publicant, com tots los anteriors, travalls de molta válua.

—Ab lo titol *Contestacion del Centro Industrial de Cataluña al Cuestionario formulado por la comision de reformas sociales y dirigida á la Iltre Comision provincial de Barcelona* hem revut un important volum del que pensem ocupárnosen detingudament, abstenintnos de ferho avuy per poder fernes ben bé cárrech de tan important treball.

—Hem revut un exemplar de *La Estacion*, periódich de Modas pera se-

nyoras. Publica durant l'any, 24 números que contenen mes de 2.000 grabats, en negre, figurins il·luminats, patrons trassats y labors pera senyora. Las explicacions que dona en lo text, son sumament instructives pera las senyoras, essent tal vegada l'únic que ensenya d'una manera pràctica y sencilla lo tall de las prendas y l'execució de tota classe de labors.

Se publican duas edicions, una econòmica y altra de luxe, sumament baratas, á 13 pessetas per any la primera y á 21 pessetas la segona.

Se suscriu en casa de ÀLVARO VERDAGUER, llibrer, Rambla, 5, Barcelona y demés llibrerías d'Espanya.

—Lo número 52 de la *Enciclopedia Médico-farmacéutica*, important periòdich setmanal de *medicina, cirujia, farmacia y ciencias auxiliars*, y del qual n'és director lo Dr. D. Estanislau Andreu y Serra, conté com de costum, importants treballs, essent aquesta publicació cada dia mes recomenable.

—Existeixen actualment unas 35.000 publicacions en tot lo mon: sols las fullas diarias assendeixen á 5000 y produheixen set millons d'exemplars per any. Lo periodisme europeu figura en primer lloch y está representat per 20.000 periòdichs, publicantse diariament 2500. Després d'Europa segueix la América del nort, que posseheix 12000 periòdichs, essent d'ells 1136 diaris. Segueix l'Asia que conta 785 publicacions, y en últim terme está l'África que sols té 185, de 'ls quals 25 son diaris.

En quan á Europa, Alemanya es la nació que publica major número de periòdichs, quant 5.529, de 'ls quals 853 son diaris; segueix Inglaterra ab 4.082, y 802 diaris; Fransa que figura en tercer lloch, conta 3.365 periòdichs, essent diaris 363; en quart lloch se troba Austria ab 1.178, d'ells 148 diaris. En últim terme está Rusia que sols té 454 publicacions.

No existeix cap periòdich en la Aràbia ni en el Afghanistan.

—Hem rebut l'últim cuadern de *La Bordadora*, publicació premiada en varias exposicions, que está baix la entesa direcció de D. J. Brugarolas.

—En virtut de la nova que publicarem en l'últim número referent á la columna metereològica que s'ha colocat en lo Parch, á l'entrada pel passeig de la Aduana, se nos han dirigit algunas preguntes, las que contestem en altre lloch d'aquest número.

Ne cridem donchs l'atenció de nostres lectors.

AVIS

Fem avinent á nostres subscriptors de fora que 's troban en descobert del passat y corrent trimestre, que 's serveixin remetrems, siga per giro mútuo ó per sellos de correu, l'import de dita suscripció.

